

СТАНДАРТИ НАТО ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАТИВНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ
НАТО В УКРАЇНІ 2022

СТАНДАРТИ НАТО ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАТИВНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ
НАТО В УКРАЇНІ 2022

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ - 2022

Укладачі:

Ануфрієв Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, почесний ректор Міжнародної кадрової Академії генерал-полковник міліції;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Європейського інституту післядипломної освіти;

Коропатнік Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Національного університету імені Тараса Шевченка;

Кривенко Олександр Васильович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення Національного університету оборони України імені Івана Чернязовського, генерал-лейтенант;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Гуманітарного навчально-наукового інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Стандарти НАТО та їх адаптація в Україні під час дії воєнного стану.
С 76 **Організація оперативного забезпечення за стандартами НАТО в Україні 2022.**
Київ. ВД «Професіонал», 2022. 410 с.

ISBN 978-611-01-2648-9

Збірник містить загальні аспекти щодо стану впровадження стандартів НАТО у організацію оперативного забезпечення у Збройних сил України; правову базу для цієї діяльності і коментарі з роз'ясненнями основних моментів правового регулювання.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів; військовозобов'язаних та військовослужбовців, військових медиків перш за все; цивільних медиків усіх рівнів, державних службовців; працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників; здобувачів освіти та їх викладачів.

ISBN 978-611-01-2648-9

ВСТУП

Існує багато міфів про так звані «Стандарти НАТО» та їхні адаптації в умовах воєнної агресії РФ у всі сфери оборони України.

Слід визнати, що нам в Україні насправді дуже небагато відомо про НАТО поза політичні погляди зачасту полярних спрямувань, ідеологічну спадщину радянського штабу, буйну фантазію ЗМІ. Тобто в українському суспільстві існує стереотип, коли під поняттям «стандарти НАТО» розуміються не лише стандарти НАТО в класичному їхньому розумінні (угоди зі стандартизації та союзні публікації), а і євроатлантичні політики, стратегії, принципи, норми та підходи до всіх сфер діяльності держави.

Якщо запитати пересічного реципієнта інформації про НАТО і його стандарти, то найбільш «просунуті» скажуть, що це перш за все:

озброєння і військова техніка;

збройні сили членів Альянсу;

демократичний цивільний контроль над силами оборони;

забезпечення прозорості під час ухвалення управлінських рішень на всіх рівнях;

підвищення ефективності наявних антикорупційних органів;

запровадження процесу оборонного планування у сфері оборони відповідно до євроатлантичних принципів і підходів;

гендерні питання тощо.

І будуть неправі. Насправді все це є окремі питання, які приймаються та регулюються так званими керівними документами НАТО (рішення, політики, меморандуми Північноатлантичної Ради та вищих керівних органів НАТО — як-от: Військовий Комітет НАТО, Стратегічне командування НАТО з операцій, Міжнародний військовий штаб тощо), які також передбачаються до опрацювання Цілями партнерства.

Власне ж під стандартами НАТО (яких близько 1200 одиниць) розуміється лише невеличка частина документів НАТО, яка направлена виключно на **забезпечення досягнення оперативної та технічної сумісності сил оборони.**

Наприклад, Річні національні програми під егідою Комісії Україна — НАТО містять лише два розділи, присвячені оборонним, військовим і безпековим питанням. Усі інші розділи розкривають політичні, економічні, ресурсні та правові питання.

Саме тому фахівцями вживається формулювання «стандарты та керівні документи НАТО».

Основними стратегічними оборонними документами України передбачається досягнення взаємосумісності з військами/силами Альянсу та збройними силами держав-членів НАТО не лише Збройних Сил України, а й інших складових сил оборони (Служба безпеки України, Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України тощо).

Отже, доцільно розглядати необхідність запровадження в цих структурах певного відсотка стандартів НАТО (наприклад, з питань планування операцій, логістики, медичного забезпечення тощо), особливо тих, які передбачені Цілями партнерства.

Таким чином у збірках нашого видавництва, що присвячені стандартам НАТО і їх адаптації в умовах воєнного стану в Україні, увага буде приділятися окремим, найбільш затребуваним стандартам у стратегічних сферах, які визначені керівними документами України та НАТО і які адаптуються до практичного застосування в умовах реальних бойових дій і відсічі російським агресорам з боку ЗСУ.

Запровадження стандартів і керівних документів НАТО забезпечує планомірне нарощування боєздатності військ (сил) та досягнення взаємосумісності з силами та засобами провідних країн світу, сприяє підвищенню ефективності використання державних ресурсів у сфері оборони.

Однак слід уявляти, що завдання механічно запроваджувати стандарти НАТО у сфері оборони України не стоїть. Досягнення 100 % показника запроваджених стандартів НАТО не є ціллю та й неможливе — жодна країна з членів Альянсу не може цим похвалитися. Основна ціль нашої країни в цьому процесі — це взаєморозуміння, взаємозамінність та взаємосумісність між нами та нашими партнерами як у штабах усіх рівнів, так і на полі бою.

Не йдеться також про якісь часові рамки чи кількісний обсяг — цей процес має перманентний характер, тому що стандарти й керівні документи НАТО постійно переглядають, розробляють нові стандарти відповідно до сучасних викликів, скасовують застарілі тощо.

Загалом запровадження стандартів НАТО — це не є виключне зобов'язання Збройних Сил України, а навпаки конкретна цілеспрямована робота всіх складових сектору безпеки та оборони

України, при цьому на поточній стадії усього процесу це не є навіть політичне зобов'язання країни — це є добровільний цивілізаційний вибір політичного керівництва країни і активної частини суспільства, тобто українського народу.

Ця збірка пропонує до вдумливої уваги загальні моменти щодо стану впровадження стандартів НАТО у організацію оперативного забезпечення у Збройних сил України; правову базу для цієї діяльності і коментарі з роз'ясненнями основних моментів правового регулювання.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів; військовозобов'язаних та військовослужбовців, військових керівників перш за все; цивільних керівників усіх рівнів, державних службовців; працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників; здобувачів освіти та їх викладачів.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ СТАНДАРТІВ НАТО ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ У СЕКТОР ОБОРОНИ В УКРАЇНІ	6
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 24.02.2020 № 56 «Про питання військової стандартизації»	12
ПОЛОЖЕННЯ про військову стандартизацію	14
ПОРЯДОК розроблення, прийняття, внесення змін, скасування, відновлення дії, оприлюднення, запровадження та застосування військових стандартів	26
АДМІНІСТРАТИВНІ ДОМОВЛЕНОСТІ ЩОДО ОХОРОНИ ІНФОРМАЦІЇ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ МІЖ УРЯДОМ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ	86
ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО	99
АДАПТАЦІЯ ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ НАТО У СЕКТОР ОБОРОНИ УКРАЇНИ	111
ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО В СЕКТОР БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	120
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про національну безпеку України»	120
Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України"»	163
Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року "Про Стратегію воєнної безпеки України"»	184
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про оборону України»	209
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про публічні закупівлі»	242
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про правовий режим воєнного стану»	369

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

СТАНДАРТИ НАТО ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАТИВНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ
НАТО В УКРАЇНІ 2022

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 21.07.2022. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 25,65.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533